De aanpak van klimaatverandering wordt steeds urgenter. De doelen in het Klimaatakkoord raken verder uit zicht zoals blijkt uit de ecologische voetafdruk van DJI. Er is geen huidig contract voor duurzaamheidsexpertise op diverse vlakken. Alle behoefte naar dergelijke expertise wordt los ingekocht, terwijl er wel sprake is van een terugkerende (en blijvende) behoefte. Het is zelfs de verwachting dat de inspanning op dit vlak de komende jaren alleen nog maar zal toenemen.

Schriftelijke ronde

De partijen die gereageerd hebben reageerden over het algemeen positief, maar ook met enkele vragen t.a.v. de scope. De opdracht is in te richten vanuit diverse invalshoeken; consultancy, project- en programmamanagement of regisseursrol. Het opzetten van een duurzaamheidsorganisatie wordt bij meerderen als mogelijkheid genoemd. Specifiekere werkzaamheden die genoemd worden zijn het maken van een LCA, ecologische voetafdruk en materiaalstroomanalyse. Er is ook aandacht voor het betrekken van de hele organisatie, bijv. door een spelvorm toe te passen.

Het is met name onduidelijk naar welke rollen we op zoek zijn en hoe de organisatie is ingericht t.a.v. duurzaamheid. Wat is de overkoepelende visie van DJI? Het is onduidelijk of de routekaart in de ecologische voetafdruk wordt omarmd door de organisatie. In de meegestuurde documenten ontbreekt het aan eenduidige stuurinformatie, bewustwording en regie. Dashboards en managementrapportages kunnen ondersteunend zijn aan het vormen en uitvoeren van een overkoepelende visie op duurzaamheid. Advies aan de ambtelijke top én beleidsimplementatie tot in de haarvaten van de organisatie is hierbij nodig.

Het wordt DJI aangeraden om er één opdracht van te maken en niet onder te verdelen in percelen. Juist de breedte van de vraag wordt als aantrekkelijk beschouwd. De zeer specifieke vragen t.a.v. technische specificaties en marktkennis kan buiten scope gelaten worden. Meedenken is altijd mogelijk, maar men geeft ook aan dat het lastig wordt volledig en altijd in die behoefte te voorzien. Daarnaast zorgt de specifieke situatie van detentie ervoor dat niet alle inzichten vanuit andere sectoren eenvoudig overgenomen kunnen worden. Er is wel veel te leren van andere sectoren.

Toelichtende gesprekken

Op basis van de schriftelijke rond hebben er een aantal toelichtende gesprekken plaatsgevonden. Bepaalde aspecten uit de schriftelijke ronde riepen vragen op en een gesprek op locatie in het vergadercentrum van PI Nieuwersluis was de uitgelezen kans met elkaar van gedachten te wisselen.

Als inleiding is iets meer context gegeven over duurzaamheid bij DJI. Want was is de overkoepelende visie van DJI op het gebied van duurzaamheid? Wordt de routekaart uit de ecologische voetafdruk omarmd door de organisatie? Hier konden we kort over zijn. Er is geen overkoepelende visie van DJI over duurzaamheid en de routekaart wordt niet omarmd door de organisatie. Het behalen van de doelen uit het Klimaatakkoord wordt, naar onze inschatting, uiterst complex en de huidige ontwikkelingen geven weinig vertrouwen. Meer dan genoeg reden om deze marktconsultatie te starten en te onderzoeken of en zo ja, op welke wijze marktpartijen kunnen bijdragen.

Meten is weten

Het beschikbaar stellen van managementinformatie in allerlei vormen en maten wordt door alle betrokkenen aangereikt als deeloplossing. LCA, uitrekenen van business cases, CO2 beprijzen, een ecologische voetafdruk per locatie, diverse tools om alles inzichtelijk te maken… de mogelijkheden zijn er absoluut. Ook nadere uitvoering van de CO2-prestatieladder valt hieronder. Het belang van het

financieel hard maken van de opgave wordt onderstreept. Gevaar van diverse tools is dat het een relatief hoog abstractieniveau kan hebben en daarmee niet (direct) geschikt is voor praktische toepassingen.

Van directeur-generaal tot gedetineerde

Naast de informatie om de duurzaamheidsopgave het hoofd te bieden zijn er ook diverse organisatorische onderwerpen waar mogelijkheden zijn. Zo kan de opdracht ook invulling geven aan de juiste ambitie uitstralen. Hoe zetten we de duurzaamheidsorganisatie van DJI goed op? Het specifieke belang van huisvesting wordt genoemd. DJI locaties hebben soms wel wat weg van een dorp. Lessen vanuit gebiedsontwikkeling of andere disciplines kunnen inspiratie zijn voor de verduurzaaming. Daarnaast biedt ook het eigen productiebedrijf In-Made kansen t.a.v. circulariteit en afvalmanagement. Zo biedt de specifieke situatie van detentie niet alleen extra uitdagingen, maar ook extra (unieke) kansen met zich mee. De sociale component is belangrijk en biedt ook kansen om gedetineerden te betrekken.

Aansprekende aanbesteding

Een vaste prijs en de vraagspecificatie onderdeel uit laten maken van de gunning behoort tot de mogelijkheden. Het is essentieel een brede uitvraag te houden. Er zal een dialoogronde nodig zijn, maar ook tijdens het contract is afstemming tussen opdrachtgever en opdrachtnemer belangrijk. De afstemming tussen de meerdere opdrachtnemers ook. De opdrachten moeten op een eerlijke manier verdeeld worden. Samenwerking en coordinatie zijn daarbij te verkiezen boven de standaard minicompetities. Een langere looptijd heeft voordelen t.a.v. maatwerk. Het is dan bijvoorbeeld mogelijk om tools te ontwikkelen i.p.v. standaard tools te gebruiken. Gezien de extra kosten is dat alleen handig bij een langere looptijd. De personele inzet vanuit de opdrachtnemers kan verschillende vormen aannemen, maar full-time detachering heeft niet de voorkeur.

En nu?

Resultaatgerichte inhuur met een bredere focus is de manier waarop we de aanbesteding willen insteken. We richten ons op meerdere opdrachtnemers die onderling samenwerken. Verdeling van de opdrachten gaat in overleg en onder coordinatie van DJI. Het is duidelijk dat we voor specifieke vragen t.a.v. aanbestedingen beter vrij in de markt kunnen uitvragen. Een optie van eerst voorleggen aan de opdrachtnemers en daarna pas opdrachten uitzetten is ook een optie.

Randvoorwaarde voor de aanbesteding is dat DJI de routekaart incl. aanbevelingen omarmt en budget beschikbaar stelt om de aanbevelingen uit te voeren. De planning is nu dat de routekaart in september besproken wordt. We hopen dit succesvol af te ronden en tegelijkertijd te werken aan de aanbestedingsdocumenten.